

محل موقتی اداره: تهران جنب شمس العماره

آدرس تلگرافی: تهران یامداد

دبیر و سر دبیر: میرزا محمد علیخان خراسانی

لوايح ومقالات مسترد نمیشود و در اصلاح آنها

اداره آزاد است

ایام شنبه دوشنبه چهارشنبه منتشر میشود

تک نمرة ۵ - شاهي

باشگاه

این روزنامه مطر فدار اتحاد اسلام واستقلال ایران است

قیمت اشترك

تهران سالیانه ۵۰ قران ششماهه ۲۸ قران

ولایات داخله ۵۰ قران » » ۳۰ قران

ممالک خارجه ۷۰ قران » » ۴۰ قران

قیمت اعلانات بجای هر سطر ریز

صفحه اول سطری ۳ قران صفحه دوم ۲ قران

و سیم سی شاهی چهارم ۱ قران

در صورت تکرار تخفیف داده میشود

تخصیص قیمت لوايح خصوصي بادقت اداره است

اسرافات مالی و تکالیف ما

در اخبار غیر مستقیم شماره سابق شمه از جریان مالی و خزانه داری و کارها آنکه بابت المال ماسبقا و لاحقا شده است ، نکاتیم و در این شماره نیز برای تذکر چند فقره نظایر امثال آنها را در تحت عنوان فوق الذکر (اخبار غیر مستقیم) درج و نشر کرده ایم . شبهه نداریم که هر کس باندک حسنی این اخبار را خوانده و بخواند با مراتب تأثرات و تأسفات ما شراکت خواهد کرد و یکدست مدیدی بالطبع و بیخودانه در این فکر فرو میرود : که آیا این عادات و اخلاق عاقبت این مملکت بدبخت چه خواهد شد ! حقیقه ، این قبیل کارها بمانی این مملکت فقیر چنان بی ارتباط و تناسب اند که انسان میبوسد است که بر آنها چه نام و عنوان بگذارد و متحیر است که برای پیدا کردن این طور لغت یکدام قلموس رجوع کند ؟ اتلاف اسراف ، بی مبالائی ، وظیفه ناشناسی و بالاخره خیانت را هم یک حد و اندازه ایست و این کار ها فوق این مراتب ، در مرتبه دیگریست که باید وراء (عبادان) بقرینه پیدا کرد .

پیدا کرد و کرد تا آنکه ایشانم تابع و مطیع (حکم الامثال) شدند خدا میداند که در رسیدگی حساب خزانه داری چه چیزها معلوم میشود وجه اسراری کشف خواهد شد .

دفاتر خزانه داری گویا گذری است که طرف و عای از اینجا عبور کرده اند و چنان با وسعت و پشاور است که کمتر کسی را شامل نیست !!

وقتی حال وزارت مالی و خزانه داری مملکت این باشد چگونه میتوان توقع و انتظار داشت که ما دارای نظام و معارف و زاندرمیری و غیره از سایر اصلاحات بشویم !

در این ایام که افکار عمومی را زمزمه های راجع زاندرمیری مضطرب و پریشان کرده و همه خایف بودند و هستند که مبادا این یک اداره منظم هم از دست ایران برود چون بهانه بی پولی بود

حاضر شد . بعد از تمام اشیا که چندانهم (اگر جدید باشد) طولی نخواهد کشید ، آنوقت باز اگر بودجه وافی نبود بجای دیگری هم که اساسی باشد دست رس داشتیم ، البته نوبت به جمع آوری امانه میرسد و بوقوع هم خواهد بود مردم در آنوقت از روی طیب میل و کمال رضایت آنچه در قوه داشته باشند میدهند و یک چنین اقدام ملی چون بوقوع انفاق افتاده آبرومند شروع میشود و هم ختم خواهد شد . و بایه وقع کنونی دنیا و ایران هیچ قوه قادر به برهم زدن اداره زاندرمیری نیست چونکه هم خود آنها عاشق خدمت و وظیفه شناسند و هم در انکار عالیه محبوبیت و موقعیت دارند پس باید برای استقرار و توسعه دامنه اداره زاندرمیری در تمام ایران و همچنین سایر اصلاحات یک فکر اساسی کرد که دائمی ، ابدی باشد و فقط تابع احساسات نشد ، تعقل و منطق در تمام کارها لازم است

سازارین باز ناکید میگویم تکالیف ما از این قرارند : اول باید برای تشکیل حکومت موافق با مقتضیات وقت سعی و کوشش کرد . بعد بلافاصله از مجلس تقاضا نمود که شروع بعمل و وظائف خود بنماید . و مقدم بر همه چیز مسئله تصفیه مالی و رسیدگی بجزایات سوء گذشته و جلوگیری از انباشته اسرافات است . اسکارها که شد و بودجه یعنی صورت جمع و خرج کلیه مملکت هم وقتی ترتیب یافت . در صورت نقصان عادات نسبت بمصارف باید حاضر برای پذیرفتن مالیاتهای جدید شد و بعد از آن ها شاید نوبت به قضایات ملی برسد ، ما نمیتوانیم مطمئنا اظهار امیدواری کنیم که مبادی مسئول بخودی خود وظیفه شناسی کرده و بلادرنگ و تسامح شروع باین عملیات لازمه خواهند کرد ولی از عناصر صالح و ایران خواهان بی غرض در این موقع باید درخواست نمود که ایشان باصرعات نزاکت ، نظارت مشروع ملی خود را اجرا نموده و نگذارند که این ساعتی بر قیمت بر ایگان از دست برود ، بدون اینکه هیچ استفاده کرده باشیم

سایر نقاط اعانه طلب نموده اند .

۲ - نظر ما نسبت این مسئله از داخله روسیه از ناکوبه (آرماتور) (بقاریو دار) مخجنوران مسکو ، بتزورگاد ، قوودوسیا ، و از ممالک اجنبی آمریکا ، مصر ، پاریس ، لندن و غیره بکنفر وکیل از طرف ارانیه ساکنین شهرها و ممالک مذکوره فوق بمرکز کومیته ارامنه فرستند و باخصوص مدیران روزنامه های (اورژون) و مشاق و وکیل (دوما) - پارلمان روسی - یا باجاوف در این مجلس باید اشتراک نمایند .

۳ - یک قسمت کلی از مهاجرین مرضی هستند بحال تعیین دکتر و چند پرستار را رای داده اند .

۴ - برای اینکه اکثر مهاجرین فقیر و بی چیز و بی خانان میباشند آنها را بدهات ارانیه تقسیم باید کرد .

سیاست جدید آلمان

به روزنامه (روج) مینویسند که استقامتی در وجه جنگ آلمان دلالت میکند بر اینکه تغییرات مهمه جدید در سیاست و کابینه آلمان خواهد شد .

پرست هلاکت

مسکو - بواسطه طیزان (زیرین) های آلمان در هوای ممالک (هولاند) دولت هولاند در برلین خراسط ، غیر خود پروتست کرده است - از ژنو (سوئیس) خبر میدهند که ارکانی حرب دولت آلمان قرار هجوم کردن بر سر و واقعه یاد داده است .

اعتراف ناپسند

از لندن روزنامه (ر. و) خبر میدهند که جریده ناپسند در خصوص وضعیت جنگ حاضر مطالعات آتیه را بیان مینماید : در مملکت فرانسه روز بروز احتیاج شدید به ذغال سنگ احساس میشود . زیرا آلمانها تمام معادن ذغال سنگ (فلاندریا) و فرانسه را ضبط و استیلا نموده اند ولی این مسئله تأثیر بزرگی نمیتواند در امور جنگ و احداث نماید و سکوت و وقت حركات حربیه را ناشی از این موفقیت آلمانها نباید دانست . بلکه این بطاقت حركات میدان جنگ ضرب را نامسا عدی هوا و شدت سرما باعث شده است . آلمانها در هر موقع فرصت هجوم نموده و کاهی موفقیت های کوچک را السراز مینمایند . بومبارمان سواحل بلژیک بواسطه بمبزه انگلیس هابعضی خسارات بسنگر های دشمن وارد آورده ولی در مقابل این ، آنچه لازمه پیشرفت بود غیر از موفقیت سکویس (پ. ژ. ژ.) پیشرفت برای متفقین ممکن نشده است معلوم میشود که دشمن در مواقع خود باقوت مهمی ایستاده و بطور حتم درجه استمدادش را کافی بغالبیت اردوی متفقین میداند .

لیکن طبیعی است که ما نمیتوانیم موفقیت دشمن را اقرار نموده و حتمی شماریم . ما میگوئیم که باید سکرها و ممالک خود را از دست دشمن خلاص کنیم باوجود این باید دانست در سورلیکه چهار ماه است

اخبار مهمه جنگ

در میدان آققاز

(معنی کورپوس را در شماره اول ضمن اخبار مهمه جنگ بیان کرده ایم رجوع شود)

پطرورگاد . از استوکهم روزنامه (ن. و) تلگرافا خبر میدهند که دولت آلمان بایک توپخانه مکمل هشتاد هزار قشون بطرف سرب اعزام خواهد نمود .

فرمانفرمانی چهل هزار این قوه باجزرال (هر سوخ بوغنی) خواهد بود و این ها جزو اردوی باورای آلمان میباشند .

احوال ایران

روزنامه (اورژون) مینویسند : در ایران مسئله جهاد روز بروز در میان مردم باسرعت تمام منتشر میشود . و آلمانها در این خصوص از هر گونه معاونت دریغ نمیدارند .

ایران نیز اخیرا با کرمی رشد بطریق ایران مقاله ها مینویسند . بعضی روسا از تعصب دینی غول استفاده نموده در فکر ترتیب یک غایتی دینی بزرگ میباشند .

برای غنایه کاسرب

روزنامه (ر. و) اطلاع داده اند که چهار (کورپوس) آلمانی ریش (کورپوس) از قوای اطریش برای هجوم بر سرب حاضر شده و در همین هفته شروع بمیلیت خواهند کرد و کاندانی آبله کورپوس بمده ززال (هر سوخ بوغنی) صفبارده شده است

آلمان و اطریش

از طرف ارکان حرب روس رسما اطلاع میدهند که در نواحی (ز. چاروخ) باقوای عثمانی جنگ شدت دوام دارد . در خطوط دیگر مصادره واقع نشده ولی بطور مادی صدای قنقل شنیده میشود .

روزنامه (ر. و) تلگرافا شده که در قارس و ارض روم روسها برای قوای خود کمک واعانت میفرستند و کاندان به اهالی تکلیف کرده که شهر را تخلیه نموده و خارج شوند و مطابق اطلاع دیگر در آخر جناح راست طحرب ارض روم جنگ دوام دارد .

مطبوعات سوئد خبر میدهند که آلمانها در (پولشا) تدریجا قشونها خود را با قشون اطریش عوض میکنند و قوای خود را نیز به (کراکم) و (کیجیا) رای عکس هجوم اعزام و ارسال میدهند .

برای غنایه کاسرب

روزنامه (ر. و) اطلاع داده اند که چهار (کورپوس) آلمانی ریش (کورپوس) از قوای اطریش برای هجوم بر سرب حاضر شده و در همین هفته شروع بمیلیت خواهند کرد و کاندانی آبله کورپوس بمده ززال (هر سوخ بوغنی) صفبارده شده است

مطلبوعات سوئد خبر میدهند که آلمانها در (پولشا) تدریجا قشونها خود را با قشون اطریش عوض میکنند و قوای خود را نیز به (کراکم) و (کیجیا) رای عکس هجوم اعزام و ارسال میدهند .

برای غنایه کاسرب

روزنامه (ر. و) اطلاع داده اند که چهار (کورپوس) آلمانی ریش (کورپوس) از قوای اطریش برای هجوم بر سرب حاضر شده و در همین هفته شروع بمیلیت خواهند کرد و کاندانی آبله کورپوس بمده ززال (هر سوخ بوغنی) صفبارده شده است

بلژیکی ها میدانستند که بدون اهلیت و استحقاق و برغم رضایت ایرانیها زمانه مالیه این مملکت شده اند ، این بود که در کار و ادای وظیفه ابد صمیمیتی نداشتند ، خوف از تزلزل مقام ، قرا ایشان را داخل یاری و بلتیک بر (خلاف وظایف اداری) کرد . از انظار اکثریت مصادر امور و مبادی مسئول را از خود بی سمیمیت و راجحی املی شناختند ، فوودو همسایه و مقاصد ایشانم که با کمال شدت کار فرمائی داشت این بود که همه دست بدست یکدیگر داده و کاری بامالیه و بیت المال ما کردند که اسم و عنوان برای ان اعمال سراغ نداریم و متحیرم که یکدکام قلموس رجوع کنیم !!!

حقیقه مسئله حساب جسدیگر تردید نقد و صحیح بود ، باهن از ان تاویلات و تفسیرات هر فانی بازم قابل تعقل و توضیح نیست ، دانستن بود و شش هزار تومان ارفع الدوله مثل اوست اسراف کارهای جاری خزانه داری مثل آنها و چیزهای دیگر که بعضی را هنوز ننوشته ایم و صد ها مثل اینها را میدانیم و فقط بعد از رسیدگی دفاتر خزانه داری معلوم خواهند شد بی جهت نبود که اخر صنادید حساب نداد ، و همه هم طرفدار او شدند و بایکدیگر کمک کردند تا مسئله همین طور در بوته اجمال ماند و حرارتهای سابقی آقای محشم السلطنه هم رفته رفته خودی

از باد کوبه فقط در بازار صرافان باد کوبه خیل رو به تزلزل است

بیانات مستوفون کلام راجع بایران

مسبو (فون کلام) رئیس شعبه وزارت خارجه روس مخصوصاً با مورات ایران در طی یک (انترو) ملاقات با سفیر ایران میرزا اسحق خان بیان نموده است که نظر باخبارات (رج) که از منابع عالیه رسمیه روسیه تحصیل نموده سیاستون روس بامضی جراید روسیه در باب متهم کردن ایرانیها معاونت عثمانیها هم رای نیستند و این امر را مفسر نمیدانند. هنگام شروع محاربه روس و عثمانی ارکان حرب قفقاز حادثات گوناگون را پیش بینی کرده و باره اقدامات نمودند. ما اطلاعات داریم از اینکه دولت ایران بواسطه سفیر خود در یابالی برای تجاوزات عثمانی محاکم ایران پروتست جدی نمود ولی چون برای اجرای احکام پروتست ایران قوه نظامی که سد تجاوزات ترکیه را کافی باشد نداشت با الطیبه برتست مذکور متمر متمری نشد عثمانیها برای تخلیه آذربایجان شرایطی ذکر

نموده اند که قبول کردن آنها بدولت ایران ایداً ممکن نیست مثلاً یکی از ان شرایط است که دولت ایران متمهد شود که بعد از تخلیه آذربایجان از عساکر عثمانی دولت ایران مانع شود از دخول روسها بخشاک آذربایجان معلوم است که این مسئله خارج از اقتدار دولت ایران است و سببش گفته شد که دولت مذکور قوه نظامی ندارد. هکذا مطالبه فرستادن ولیمهد را با استمداد کافی باذربایجان تقریباً مثل شرط فوق الذکر است از برای همین واقعات و پیش آمد هاست که سیاستون روس قانع شده اند بر اینکه ترک-سارا از آذربایجان خارج کردن ممکن نیست مگر قوه نظامی روسها و باز همان منابع رسمی تصدیق میکنند اینکه تغییراتی در قشون روس مقرر نموده شده و کافی لاسابق در عمل مذکور اقامت دارند در تمام نقاط ایران عثمانیها و اما نیاها برای اشتراک کردن ایرانیها در جهاد بآترکها سعی بلوغ مینمایند ولی تا حال ظاهراً هیچ موفقیتی نایل نشده اند.

نموده تسبیح با هزار تومان را برای ورثه وصول نمایند پلیس مخفی مطلع شده با داره تأمینات را بپورت میدهند اداره تأمینات حاجی شکرالله جدید را تحت استنطاق آورده چیزی مفهوم نمیشود شکرالله و خواهرش را جلب به تأمینات نموده مشغول تحقیق میشوند از تسبیح مزبور چیزی مفهوم نشد ولی شکرالله در استنطاق اقرار میکند که بکر شکرالله تسبیح مزبورید و چند دانه مزبورید در شت نزد حاجی سید محمود جوهری معروف رهن نگذارد ام اداره تأمینات حاجی سید محمود را احضار نموده مشغول تحقیق اند شکرالله و خواهرش هم در نظریه توقیف شدند این تسبیح و چند دانه مزبورید از جواهرات سلطنتی است که در دوره محمد علی شاه بعضی ها بقیمایا برده اند امیدواریم که در این باب اقدامات کافی خودشان را بعمل آورند بلکه بخوبی کشف جواهرات سلطنتی بشود و این حاجی شکرالله جدید در زمان استبداد صغیر دلال مخصوص فروش جواهرات سلطنتی بود در ان موقع شب نامه هم بخانه او اداخته او را منع از این حرکت کرده بودند مهرباناً مقدار زیادی از جواهرات سلطنتی را بوسط محمدتقی پسرش و ذکریای ارمنی بون فرستاده بفروش رسانیدند بقیه تحقیقات مزبور را در نمرات آتی درج خواهیم کرد

محترم وزراء تقدیم شده است

برای حرکت والا حضرت ولیمهد

از طرف خزانه داری آکسون برای حرکت والا حضرت اقدس ولیمهد بطرف آذربایجان مجموعاً ده هزار تومان پرداخته شده است. و قرار است که مبلغ بیست و پنج هزار تومان هم بوزارت جنگ برای تهیه قشونیکه منظم رکاب والا حضرت اقدس ولیمهد هستند امروز پرداخته شود

ریاست قشون

از طرف وزارت جنگ ریاست قشون منظم رکاب والا حضرت ولیمهد نمای سالار مظفر رئیس سابق توخانه تکلیف شده است ولی هنوز در مذاکره هستند که با ایشان واگذار شود

تحقیقات وزارت معارف

وزارت معارف راجع بوقوع حادثه روز پنجشنبه گذشته که در مدرسه امریکائی بطهور پیوسته بود مشغول تحقیقات میباشد و کویا از طرف مدیر مدرسه شخص معلم که نسبت به یک نفر از محصلین مسلمان توهین نموده بود محکوم گردیده است

کمیسیون جمع آوری اسلحه

کمیسیون جمع آوری اسلحه که در وزارت جنگ از جنسی با بن طرف داری شده است مشغول تحقیقات در اخذ اسلحه دولتی است که نزد مأمورین دولت باقی بوده است و بطوری که میشنوم کویا در این خصوص دسیسه در کار است که مانع از کار کردن کمیسیون مذکور بوده که کاملاً موفق باجم وظایف مرجوعه خود نمیشوند

یکصد نفر از فوج دماوند

صد نفر از فوج دماوند مأمور شده که در جزو قشون اعزامی آذربایجان بروند و قرار است که امروز نقل و مکان به شهر تویه نمایند

تحریر آرباب حقوق

بعضی از صاحبان حقوق مشغول دسته بندی و دسیسه هستند که تومانی دور یال را بگیرند سایرین راهم تشویق مینمایند که باید بر حسب تصویب مجلس حقوق ما از قرار یک تومان تمام داده شود

رأی بورت به مجلس حفظ انصحه دولتی

بموجب یک فقره رأی بورت تملکاتی که از بوشهر به مجلس حفظ انصحه دولتی رسیده است

حاکم است که مرض طاعون در بحرین وجود دارد و از تاریخ ۱۳ برج جدی الی حال ۱۵ نفر مبتلا شده و ۴ نفر هلاک شدند کشتی وارده از بحرین دارای یک نفر مریض طاعونی بوده که در بوشهر قرنیشینه گذاشته شد حال صحیه سایرینادر خوب است

اعطاء نشان طلا از در چه اول

از طرف دولت علیه یک قطعه نشان طلای علمی از درجه اول به ماژور کلمستد که یک نفر از صاحبان تصنیف محترم سوئدی است اعطاء و مرحمت گردید

راجع به منیات

از طرف وزارت داخله بداره نظریه نوشته شده که از باز شدن دکانهای مشروب فروشی در نزدیکی مساجد و اماکن متبرکه بکلی جنبی گیری شود

چه اندازه بجا است که وزارت داخله راجع به قمار خانهای اتباع خارجه که شب و روز مشغول جیاول و غارت مردم بد بخت ساده لوح میباشد نیز بداره نظریه تاکید نماید بدستگاه جلویگیری کنند

تقدیم شکر

چهره شریفه بومه عصر جدید تقریبی نیک بیانه راجع بر روزنامه و مدرسه و بر ما مرقوم داشته است که اگر در مقابل آن اظهارات بخوایم چیزی بوسیسم خوف مجامله در میان خواهد آمد اینست که فقط بقدیم تشکرات قناعت نموده و امیدواریم که عملیات مامواق عقاید و نظریات نیک بیانه هم دلمان محترم باشد

رعده شوری

روز نامه شریفه رعده هم تقریبی مرقوم داشته بمدر محترم آن نامه کرامی نیز تقدیم تشکر مینمایم. روز نامه شوری هم تقریبی نگاشته و ضمناً دوام چهره ما را از خداوند مسئلت کرده ما هم بپایداری او را از برای تعالی درخواست داریم.

اسب برای اردو

از طرف وزارت جنگ چهل راس اسب برای تشکیل اردوی اعزامی باذربایجان اشیاع شده بود و آقای وزیر جنگ بر روزنامه تکیه دولت تماماً را سان دیده و باصطبل فرستادند

نشان مطلا در چه دوم

از طرف وزارت علوم و معارف یک قطعه نشان مطلای علمی از درجه دوم باقی میرزا محمد

که با خریدی فرانسوی در (کوالا) موسوم به مسبو (لیون) که از شمار بزرگ و مرد اخلاقی بود مرزوده داشت اینمرد از همان اول مرتبه ملاقات چون در محمد علی قفس روش و ذکاوت کرد باو محبت پیدا کرد و همیشه قسم مساعدت و همراهی با او مینمود. محمد علی هم باو الفت و علقه تامی داشت. و باین جهت بود که بعد از سلطنت بافتش محبت و وثوق تام و تمامی نسبت به فرانسوی ها اظهار مینمود و بسیاری از ایشانرا در ادارات مصر بسمت استحضام و مستشاری جلب کرد. و میگویند که در سال ۱۸۲۰ مسبولیون فوق الذکر را بصبر دعوت نمود مشار آتی نیز طرازم شد ولی اجلس مهلت نداد که بیم

غریبی بخرج مسدادم و از هیچ چیز بلك و اندیشه نمیکردم حتی بگوشد که در موقع کار دو شبانه روز خواب و خوراک نداشتم. از جمله زحمات شاقه من اینست که وقتی در کشتی کوچکی نشسته بودم دریا طوفانی شد و باندازه شدت کرد که کشتی شکست من در آنوقت با آنکه طفل بودم رفقا مرا گذاشته و خود را باقیی بجزیره زدند و رسانیده و من در دست امواج ماندم. اما با قوت امواج مقاومت نموده و با اینکه مرا بهر طرف پرتاب کرده و بطرف کوه مرا میراندند خود را نیاخته و دست و پامیزدم تا آنکه خسته کی بر اعصاب غلبه کرد و باهمان حال حرکتی داشتم تا آنکه خواست الهی به ساحل جزیره رسیدم. همان جزیره که الان یک جزء از قلمرو سلطنت من است

مقامات بلند رسیده بود بکمر تبه با خواص خود در خلوت حکایت این ایام را میکرد تا که باینجا منتهی شد: بدردم هفده پسر داشت که همه مردند و تنها من باقی ماندم. مرا زیاد دوست میداشت و مرا از تربیت و حفظ من کوتاهی نمی کرد. تا آنکه او مرد و من یتیم و بی کس ماندم و هر چند بمبدل بذلت شد و بسپاری از اوقات می شنیدم رفقای خود را که مکرر این عبارت را می گفتند که من در تمام عمر او را فراموش نکرده و نخواهم کرد. عبارت اینست: آیا قابت این یتیم بد بخت بعد از پدر و مادر چه خواهد بود) من هر وقت این عبارت را شنیدم خود را بتغافل و ناشنیدن میزد. ولی در دم احساس غریبی تولید میشد که بهر خبر میداد خروج از این حال ذلت را. در تمام کارها عزم و همت

ترجمه حال رجال بزرگ

شرح حال محمد علی پاشای مصری

طوسون در کاکواله دارای رتبه بود طفل بخانه خود برد. ولی چندی نگذشت که مرگ کریبان (طوسون) را گرفت و بامر حکومت کشته شد. محمد علی این مرتبه دیگر بکلی بی سر و سر پرست شد بدرش دوستی داشت معروف به (جرجی) دلش بر این طفل یتیم سوخت و به منزلش برده از او نگاهداری کرد. اما طفیل حالت یتیمی و بدبختی خود را احساس میکرد و میدید که چگونه با نظر پستی و حقارت باو نگاه میکنند. در موقعی که بسلطنت وان

در صفحه جغرافی مقدونیا اگر نگاه کنید قریه موسوم به (کوالا) میباشد که مجموع عدد مکان او زیاده از هشت هزار نفر نیستند. اواسط قرن هیجدهم در این قریه مرد ابراهیم آقائی بود مشغول بشغل سپوری و هفده پسر داشت که هیچ کدام زنده نماندند مگر یکی. همین یکی هم در سال ۱۷۷۳ خود و عیالش وفات کرده و یک پسر چهار ساله از آنها ماند اسمش (محمد علی) طفل یتیم ماند و غیر از یک عمو (طوسون) اقا صاحب وقتیش نداشت.

(خان) صاحب منشی قونسلگری انگلیس مقیم بوشهر اعطاء و مرحمت کردید

توقیف جبریده طوس

بوجب يك فقره تلسکراف رشی که دیروز بوزارت علوم و معارف از خراسان رسیده شاهزاده نیرالدوله برخلاف قانون بنا برخواست قونسلات دولین جبریده طوس منطبقه خراسان را امر بتوقیف و انسداد اداره او نموده است !!

از طرف وزارت علوم و معارف درین تکرار از شاهزاده نیرالدوله استعلام کرده که علت توقیف چه بوده و باید قبلا بوزارت علوم و معارف مراتب را اطلاع داده باشند

بلی تا حال فقط راجع به مطبوعات نیرالدوله چندین مرتبه ازین اقدامات تاخیر کرده و راجع بجریده طوس این دو مرتبه ارتکاب اوست البته چنانچه از طرف وزارت معارف اقدامی بعمل آمده وزارت داخله هم از مانع خود علت این سکونه اقدامات را سؤال خواهد کرد

قتل ناکهان

در روز شنبه گذشته صغرا نام در محله حسن آباد بحمام میرفته در بی راه بواسطه تصادف تیر تفنگ غلام حسین نام سر باز کرد حضرت مقتول گردیده غلام حسین توقیف شده ولی معلوم نیست که این تیر را بطور عمد انداخته یا سهو و خطا شده

ابلاغ وزیر مالیه

از طرف وزیر مالیه اداره خزانه داری امر شده که کلیه عایدات را جمیع آوری نموده و برای حرکت و اعزام والا حضرت ولیمهد به بردانند - خزانه داری تاکنون که وسیله در دست نداشت بحواله اجابت دولتی اعتنائی نمی کرد حالا که بهانه هم برای جواب دادن مردم در دست دارد

جرائمی که تا حال گرفته شده

از طرف وزارت داخله به دوائر نظامیه و ژاندارم حکم شد که جرائمی که تاکنون گرفته اند و بجه مصرف رسانیده اند صورت آن را کاملا بوزارت داخله بفرستند

اقدامات وزارت داخله

از طرف اداره خزانه داری بواسطه اقدامات وزارت داخله بامین مالیه قزوین تکرار شد که حقوق نظامیه آنجا را از بابت ثلث مالیات توشقان تیل بر حسب امر دولت به بردانند در اینموضوع دیروز هم از اداره خزانه داری بوزارت داخله نوشته شده که حواله حقوق عقب افتاده انبار نظامیه قزوین داده شد

شکایت صنف کاروان سردار

در چندی قبل از طرف اداره حکومتی و بلده بمومو اهالی اخطار شد که نباید اشخاصی از کاروان سردار ادارا مسافر میدانها چیزی خریداری مینمایند حق دلالتی باقیانداری بدهند اینمسله

اسباب شکایت عموم کاروانسرادا ها گردیده و دیروز بدار الحکومه آمده تنظیم نمودند و قرار شد که من بعد از مشتری چیزی نگیرند و از باج هر چه معمول بوده است دریاقت دارند

ریاست توپخانه

آقای سردار معتمد که ریاست توپخانه منصوب شده بودند روز شنبه بمحل ماموریت خود رفتند نطق مفصلی بحضور جمعی از صاحب منصبان توپخانه نمودند اتفاقا پس از نطق حمله بابشان عارض شده که دیروز نتوانستند در توپخانه حاضر شوند

اخبار غیر مستقیم

خیلی قابل دقت است

از قراری که اطلاع یافته ام یک شرابزورسای تحصیل کرده وزارت خارجه با آقای سردار اسعد ملاقات و معظم له را بزبانهای مختلف تشویق بطرفیت بادولت علیه عثمانی درطرف جنوب کرده است

ما این خبر را بطور تردید تلقی میکنیم زیرا که نمیتوان بدرفت که یک جوان تربیت شده و مامور رسمی ایران برخلاف اسلامیت و اعتدال بی طرفی اعلیحضرت اقدس شهرباری فقط برای خدمتگذاری به ۴۰۰۰ این گونه جسارت نماید! از مراتب اخلاق آقای سردار اسعد کاملاً اطمینان داریم ولی بفرض صحت یک چنین ملاقات و اظهاراتی، اطلاعات و عقاید خود را در باره ملاقات کننده آشکارا خواهیم نگاهت.

حرکت صاحبمنصبان سویدی

مشله حرکت ژاندارمری موجب بسی دغدغه و اندیشه شده و در افکار عامه اضطراب و بیجانی در کار ایجاد کردن بود حتی غیر مادیروز صبح اطلاع داد که لاسب و لوازم حرکت خود را صاحبمنصبان سویدی با تزیین مقدمات فرستادند این بود که بجای صبری در مقام تحقیقات برآمده و خلاصه تحقیقات این شده که حرکت بعضی از سویدیها فقط بواسطه ایجادات مکانی

از روی آن صورت میشد است و بعد همان املاک را از کابینه ساقی خود جمشید به سالی تقریباً هیجده هزار تومان اجاره کرده است نتیجه اینکه در مقابل سالی هیجده هزار تومان ده بست هشتاد و چهار هزار از تومان بماند میدهد شصت و شش هزار تومان دیگر معلوم نیست که برای چه این مالیه فقیر باید برای خاطر ان باب جمشید بماند بپردازد

این مسئله بانداره شکست انگیز و جالب حیرت بنظر میاید که انسان مات و مبهوت میشود هرگز باور نمیکردیم ولی چون مکرر شنیدیم ناچار شدیم که عین مسئله را بنویسیم ولی با باید است که از طرف مبادی مسئول بااعضاء کابینه سابقه این امر تکذیب و تردید شود و اگر خدای مخواست در مقابل سکوت مشاهده شد تا جایکه ممکن است تعقیب خواهیم کرد و البته مجلس مقدس هم در مقابل این بیمالانی بزرگ ساکت نخواهد نشست و بعلاوه شنیده ایم که سندی بانک با ماضی آقای وثوق الدوله هم میباشد؟

حقوق بلژیکیها

قرانک و قران

در مجلس ساقی رقی صورت مستخدمین بلژیکی و مقدار حقوق شان مطرح مذاکره شد و در صورتیکه به مجلس تقدیم شده بود حقوق استخدام را باقرانک معین کرده بودند یاره از وکلا اعتراض کردند که اولاً واحد پول ما قرانک است نه فرانک و ثانیاً چون قرانک قابل ترقی و تنزل است لذا از روی آن نمیتوان میزان حقوق استخدام را ثابت معین کرد و وزیر مالیه وقت در مقابل دفاع نموده و اظهار داشت که اگر چه در صورت تقدیم شده به مجلس باقرانک میزان حقوق تعیین شده ولی خود قرانک را در قرارداد بقرانک تسعیر کرده و در یک میزان ثابتی از قرانک هر فرانک دو قران و بیست سانتیم تقریباً دو قران و یکسانی قرار داده ایم و بنا بر این نمایندگان قانع شده و گفتنرات آقایان بلژیکی تصویب شد ولی مدتی است که بواسطه جنگ اروپا و اختلال اوشاع تجارت قیمت قرانک ترقی کرده و بعلاوه در طهران رفته این گونه معاملات و مشاغل عراقی بدست بانک شاهنشاهی افتاده هر طور که مجواید بقرانک کسی

پرسد کورس لیره و فرانک و رات رات ترقی و تنزل میدهد. چنانکه این اوقات قیمت فرانک بالغ بر دو قران و هشتاد و پنج سانتیم شده (تقریباً دو قران و هفتاد و سه) آقایان مستخدمین بلژیکی حقوق خود را موافق قیمت فرانک ناملازیات مینمایند حتی اگر فرانک اندکی تنزل کند یکی در ماه هم که باشد تا مل میکنند تا موقع ترقی فرانک انوقت حقوق خود را از روی قیمت فرانک مطابق نرخ روز تسعیر کرده و از خزانه پول بر میدارند !!! کیست که پرسد! حالا که سؤال کننده نمی بیند البته هر چه میخواهند میکنند

سرگذشت يك وكيل

یکی از وکلای مجلس مقدس که از قرانک میگویند به انتخابش قانونی بوده و نه خودش اهلیت این مقام را دارد، تصویب شدن اعتبار نامه اش در مجلس مورد تردید واقع شد. در اول امر بواسطه ملاقاتها... و دوندگیهای خود و رفیق شفیقش يك عده قریب با تریب برای تصویب شدن اعتبار نامه خود تکیه که تحصیل کرده بود. ولی معلوم نیست چه شد که تکیه گاه متزلزل شده پیش از پنج شش نفر باقی نمانده (گویا یاره بیقرضها واقع مطلب را فهمیده بودند) کار که اینجا رسید وکیل و رفیق باهم نقشه تبادل افکار کردند نتیجه اینجاست منتهی شد که اولاً هر دو باز چند وجهی کنند بلکه اکثریت سابق برای انجام مقصود همراه و همراهی شوند و ضمناً وکیل برای انتخاب شدن از فلان محل اقدامات کند و رفیق هم کاری کند که اعتبار نامه با تیر ویاها به مجلس نیاید. در این بین ها اگر انتخاب محل مزبور صورت گرفت که مقصود حاصل و انتخاب اول غلط بود، و اگر خدای نخواسته این اقدام هم بیجانی منتهی نشد و ناچار مذاکره مجلسی شد آنوقت میکویم فلان کس نظر بمشاغل شخصی و غیره و غیره دوامت استعفا داده

وکالت قوچان

از قرار یک میثونیم بسی و اهتمام بعضی انتصابات قوچان یا شروع شده و یا بهمین زودی منتظر الوکاله معلوم بمراد خود خواهد رسید!

بی باعث بسلطنت رسیده را به پند از خبر مرگ منعم خود محمد علی پاشا متعسف شد و برای عیاشی هدیه کرانهایی فرستاد باجمله چنانکه پیش کتیم محمد علی پاشا در خانه دوست پدرش (جریچی) توقف داشت و همان معلوماً تیرا که اطفال آن شهر میامو بودند از قبیل شمشیر بازی و اسب سواری و تیر اندازی و غیره را آموخت تا بعد بلوغ و رشد رسید در اینموقع داخل مامورین اداره مالیه آن شهر تحت نظر (جریچی) داخل شد. در مقام جمع مالیات مهارت و بدلیهای فوق العاده روز داد که بر تیر بلوک باشی نایل گردیده: در اینوقت زنی بیوه از اقربای خود بوقت که زن تحمل و ترقی داشت. از این جهت از ماموریت کنشاره گرفته و مشغول امر تجارت و مخصوصاً خرید و فروش شباکو شد بواسطه اینکه این نوع مال التجاره متاع رواج تر آن شهر بود. در تجارت ترقی کرد و شهرت و اعتبار یافت لذت مجازاً جیشید و اینکار محبوب او شد و از افکار مسیولین در مواقع ملاقات استفاده میکرد. بهمین جهت که بعد از ریاست و امارت یافتن

در ترویج تجارت مصر نهایت سعی را مبذول میداشت. بالجه مشغول امر تجارت بود تا سال ۱۷۸۰ که دولت بخراسان فرانسویها از مصر تصمیم نمود. چنانکه فرانسویها در تحت کماندانی ناپلیون بنا بارت ۱۷۹۸ وارد مصر شده و امراء ممالیک (که در اینموقع حکومت داشتند) جنگ کرده و مصر را بغایه تصرف کردند. سه سال در اینجا توقف و حکومت داشتند و در اینصورت دولت عثمانی برای اسراج آنها منفرداً و پایه اتفاق انگلیس قشون بفرستاد و جنگ میکرد تا در سال ۱۸۰۱ دولت بلقوه بحری تحت کماندانی (کیلسان پاشا) بهرامی قوای بحری انگلیس از طرف دیا وقوه بری دیگر تحت کماندانی صدر اعظم وقت از طرف خشکی به مصر اعزام داشت. محمد علی درجه مستخدمین بحریه تحت ریاست (علی آقا) بصر (جریچی) داخل شده بود. کتفی ها تا آنقدر رسیدند جنگ شروع شد و فرانسویها غالب آمدند. علی آقا بوطن خود مراجعت کرد و اتباع خود را که عبارت از سیصد سرباز (البانی) بودند بریاست محمد علی واگذار کرده که در آنوقت رتبه بیک

باشی یافته بود. عثمانیها غالب آمده داخل مصر شدند و فرانسویها را بیرون کردند و ضمن آنمقام خیالشان این بود که مصر بدست انگلیس ها نیفتد در قشون انگلیس جماعتی از افراد آرنود و بانکاری و (کیونجی) بودند و اینها برای حفاظت مصر سفلی متفرق شدند و انگلیس ها هم تحت ژنرال هلنسون وارد اسکندریه شده و می گفتند مادمی در اینجا توقف خواهیم کرد که والی صحیحی از طرف باعالی برای مصر برسد و از خود سربهای امرای ممالیک جلوگیری کند البته بکلی مصر را تخلیه خواهیم کرد !!! محمد خسرو پاشا که اصلاً علاه های مخصوص (حسین کیلسان پاشا) بود بسمت حکومت مصر منصوب شد و از قاهره کردید و طرز تدابیر فرانسو از هر جهت تعقیب و مجازات نمود. و ضمناً برای نابود کردن امرای ممالیک ماموریت سری داشت که هر وسیله ممکن آنها را از میان بردارد. این بود که قوا برای سرکوبی ممالیک

بطرف (سید) فرستاد کار آنها تنگ شدند و فرانسو متوسل شده و استمداد جستند. فرانسو مساعدتی نکرده مگر جنگ اتفاق افتاد در مواقع مختلفه تا قوای طرفین با هم تصادف کردند. از آن جمله موقعی بود که محمد علی پاشا منصب یابوری داشت و فرمانده چهار هزار نفر البانی خسرو پاشا برای مدد اردو محمد علی پاشا را هم حکم ببحریت کرد ولی اردو قبل از رسیدن محمد علی پاشا شکست خورده بودند رئیس اردو شکست را نسبت بتاخر عمدی محمد علی داد و بواسطه عداوت و حادیه سابقه بهمین مضمون را بورتی برای خسرو پاشا فرستاده خسرو پاشا باور کرد و عزم بر اعدام محمد علی پاشا نمود و با مکتوبی نوشت که برای باره مذاکرات مهمه شب برای ملاقات بیاید محمد علی پاشا مطلب را فهمید شب ترف و برای محبت خود چاره منحصر دید که با امرای ممالیک سازش کند. این بود که با ایشان بنای مکایات و مخبرات سری و جهری گذاشت و با آنها اتفاق کرد که در سایه همان اتفاق بر

خسرو پاشا غلبه کرده و او را از قاهره (بعینا) فرار داده و بجای او طاهر پاشا را نصب کردند مد طاهر هم کشته شده و محمد علی بقوای خود نامه قاهره را ب تصرف آورده در این موقع احمد پاشا رئیس تامینات بحیال حکومت مصر افتاده او را هم ممالیک خارج نموده و با محمد علی پاشا متحداً بطرف (میامو) و مقابله با خسرو پاشا حرکت سکروند. بعد از مقابله او را اسیر نموده بقاهره اش آورده محبوسا در قله اش افکندند خبر این حوادث و جریانات وقتی که به باعالی رسید والی جدیدی (علی پاشای لیلواری) برای مصر فرستادند بزحمت زیاد بمصر رسید و بعد از رسیدن بفریب ممالیک و محمد علی پاشا عزم کرد اما عاقبت این عزم و این سکیر خود او شد و در ممالیک دو رئیس داشتند که هر دو مدعی مقام سلطنت مصر بود: (القی) - (بردیس) القی بطرف انگلیسها رفت و از ایشان برای غالب شدن بر (بردیس) استمداد جست. محمد علی پاشا اینموقع را غنیمت شمرده و بقیه دارد

اخطار اداری

مواد ذیل را از طرف اداره مابعموم قارئین و مشترکین محترم پیشنهاد و تقدیم میشود
۱- در صورتیکه بعد از فرستادن پنج نمره و اطلاع عدم قبول بهاره رسیدن اسم کسیکه برای او روزنامه فرستاده شده جزو مشترکین در دفتر اداره ثبت خواهد شد.
۲- در ولایات بعد از سه شماره ترتیب مذکور در ماده فوق مجری و مراتب خواهد شد.
۳- مقالات سودمند و ترجمه های مفید موافق با مسلت روزنامه بشرط آنکه داخل اشخاص نشده باشند با مضای نویسنده مع ممنونیه پذیرفته و درج خواهد شد.
۴- برای ما در ولایات وکلای و خبرنگاران لازم است بشرط آنکه برای وکلای اعتبار و صحیح عمل خود را با اداره معرفی کرده و برای خبرنگاری بیغرضی و نیک اخلاقی را.
۵- کسانیکه روزنامه های خارجه برای ایشان میاید اگر عین روز نامه را با اداره مابعدند اداره حاضر است که تا موقع وصول جراید خودمان در قیمت آموغان جراید مزبوره با ایشان گفت کنند.
و چنانچه ترجمه های مفیدی از اخبار با اداره ما فرستند مخصوصاً از جراید انگلیس اداره حاضر است که موافق معمول اجرت ترجمه را با ایشان تقدیم دارد.

ملت المان

فاتحان حقیقی علم

جای تردید نیست که ناموفق شروع بحار به بین الملل تمام بازارهای علم بر اثر همکاری متاع آلمانها بوده.
ممالک غیرتمدنه که عاجز از تهیه کردن کوچکترین لوازم زندگی خود میباشند و اگر فقط یک روزی از اروپا مایحتاج آنها را پسندند تاکی ایشان مشکل میشود سهل است امروز در هر دقیقه با هزاران علامت و آثار احتیاج معلوم میشود که بازرگان تمدن ترین ممالک علم مثل انگلستان و فرانسه و بلژیک روسیه نیز اسیر و مغلوب صنعت و تجارت ملت بافکوت آلمان گردیده است.
چه بزرگ شهامت و لیاقتی! اگر بخوبی دقت کرده شود باسانی میتوان دریافت که بلا استثنا کلیه لوازم حیات ملل دنیا که استهلاك و استعمال میکنند همه از اتمه و مال التجاره آلمانهاست.
تاگال تجارت میتوان گفت که این ملت باهوش و حاکم مطلق تجارت علم با ما شد یکمکتوبات که شکل خود را با آنچه های طبیعی اش از هر طرف چنان احاطه میکند که سلاسی برای او محال میشود آلمانها نیز بازار تجارت دنیا را عنکبوت و از احاطه و تصرف نموده و دست عموم ملل را از تماس آن محروم کرده بودند ولی پس از شروع جنگ عمومی از طرفی از راههای مال التجاره عمده آلمانها که عبارت از ممالک انگلیسی و روسی و فرانسه بوده باشد بواسطه بحار به قهراً تعطیل و از دست آنها گرفته شد و از طرف دیگر بازمین سبب طوق ممالک بیطرف نیز مسدود گشت. در این صورت قسمت مهم صرف مال التجاره آلمان بلجوبوریه از دست آنها رفته است. واضح است که وقوع اینحال نسبت به مملکتی است که روح زنده گانی عبارت از تجارت است چگونه ناممکن و ضربه مهمی می بخشد.
ولکن ملت ذکاوت سرشت آلمان که کره زمین را از آنچه میدان هنر و صنعت و تجارت خود کرده بود در مقابل این پیش آمد منافع خود را کم نکرده و با یک فطانت و خلافت فکر (انسیماتیف) که مخصوص سنجیه باهوش بحار آلمان بوده چاره غالبیت اثر آنرا در یافت! در این باب روزنامه (پ. ا. ل.) از قول مخبر خود تفصیل ذیل را شرح میدهد:
همینکه بحار به شروع شد بحار آلمانها و کارخانجات المان بدون فوت وقت و فرصت یکدسته متناهی از نمایندگانی خود شبه جزیره (اسکاندیناوی) (۱) فرستاده و در آنجا در مواقع مختلفه اراضی خریدند، کارگاه ها و صناعتها و

آنها در آلمانیا میباشد و این مؤسسات جدید فقط برای برده بوشی و رفع موانع نظامات و قوانین بیطرفی بین المللی است که دول مخاصم نتوانند ابداع مشکلات و اعتراض (پر دست) بنمایند والا اتمه ساخته شده در این مراکز جدید بحار به بیوج وجه با صنایع کارخانهای خود آلمان طرف قیاس نیست و باید اقرار نمود که مقدار اتمه موجود در خاک آلمان را دانستن و کشف کردن قطعا از عهده اقتدار ما خارج است.
زیرا در صورتیکه شهر (بیرمنگهام) Birming (ham) مشهور انگلیس ها که مرکز صنعت و کارخانه جات آنهاست امروز مغلوب اعمالات زولینهاین آلمانها شده اتمه (زولینهاین) هر چند از حیثیت جنس و مواد اصلی از (بیرمنگهام) پست تر اند ولی از جهت رواج در سایه تدابیر بحار الموقول آلمانها از قبیل ارزان دادن مال التجاره [بدرجه غیر قابل رقابت] و شرایط سیاسی معاهده هرکجا (که هیچ یک از دولتها نتوانسته اند موفق به بستن معاهده که حاوی آنگونه شرایط مساعد کرک و تجارت بشوند) در درجه خیلی عالی تری میباشد که بدینوسایل در هر مملکت غلبه بر مال التجاره انگلیس ها نموده و حتی در اکثر جاهای بالکلیه تجارت انگلیس ها را محروم از رواج قسم عمده معمولات (زولینهاین) عبارت از کارد، چنگال، چاقو، سوهان، داس های علف بر و بعضی آلات موسیقی و غیره میباشد که این شهر لاقول نصف کره ارض بالخصوص قسم مهمه قطعه اروپا را از اتمه و صنایع خود باکال موفقیت بر کرده است.

در حقیقت اگر از ما پرسند ما ناچار باید اقرار کنیم که ممالک آلمان و اطیش درجه اولی مراکز تجارتی و صناعت طلمرا اجزا کرده اند. در اینوقت یک تدبیر این دو حکومت را یکجا که سابق این موفقیت باید شمرده ذکر نموده و نمیتوانم از ذکر آن صرف نظر کنم و آن این است که این دو مملکت اساسی کارهای خود را بنوعی برداشت نموده اند که ابتدا با یکدیگر رقیب نبودند و متخصص بودن در یک رشته را شعار خود ساخته اند مثلا یاره اقسام اتمه صنایع بحار به را که قاری یکهای اطیش تهیه میکنند آلمانها آنها را ابتدا تعقیب نکردند انواع اتمه دیگر را انتخاب و تهیه میکنند از جمله درجوانب و اطراف (وین) شیشه تراشی مرابری برداری را رواج داده اند که در سایه این کارخانه جات کلیه معمولات زجاجی و مرواریدی عالم از قبیل معمولات شیشه و دکمه های مرواریدی را منحصر به خود نموده است و دیگری شهر (وو رس) است که میتوان گفت یگانه مرکز پوست سازی دنیا فقط همین شهر میباشد و سزاوار است که در میان قاری یکهای آن کارخانه (کورتلیوس هایل) را (پادشاه کارخانه جات پوست سازی) عالم نامیم که گناها و عمارات و اقامتگاه حملات و مستخدمین این مؤسسه چند میل عرض و طول دارد. و اداره ریاست آن عینا بدایره یک وزا رنخانه دولت بزرگی بوده و حقوق بدین شعبات آن از حقوق و زرای دولت کمتر نیست و قسم مهم خرید پوست این کارخانه از روسیه است اکنون این مؤسسات در دنیا آنچه نقل انسان میرسد و هر نوع تدابیریکه اتخاذ کردن آن در حیطه قدرت بشر میباشد و انزای آن برای رواج اتمه و اصدار مستحضر است خود فرو گذار نمیکند. بنا براین تمام این تفصیلات که ذکر شد یکی از تدابیر بحار الموقول آنهاست که هنوز خیلی از آنها را ما نتوانسته ایم کشف کنیم.
(۱) اسکاندیناوی - شبه جزیره ایست واقع در اروپای شمالی و عبارتست از اراضی دول نلفه سوئد، نروژ، و دانمارک که همین سبب این سه دولت را دول اسکاندیناوی می نامند.
(۲) شهر بزرگ انگلیس ها است در روی (رط) ما رای (۵۳۳۰۰۰) نفر بوده و بواسطه صنایع معدنی و فلزی و منسوجات و

هر نوع ماشین های بخاری و غیره مشهور است (۳) شهر بزرگ المانها است و بواسطه اتمه متعمده صنایع مشهور است و چون در ضمن مقاله امحالات آن ذکر شد در اینجا از شرحش صرف نظر کردیم.
(۴) شهر بزرگ (امارت هستارمستاد المان می باشد در روی رود مشهور (رن) بوده و دارای ۴۱۰۰۰ نفوس میباشد.

در منزل آقای سیف الممالک

روز هفدهم شهر جاری مطابق با روز عید میلاد حضرت ختمی مرتبت در منزل آقای سیف الممالک خلیج (که یکی از عناصر ایرانخواهان است) از طرف هیئت متحده مدیران محترم مدارس دعوتی از عوم طلیقات شده و بطور مجلی پس از ادای مراسم پذیرائی کنفرانسی تشکیل یافت که در بعضی از جراید عملی این خبر طبع و نشر شده است. اینک برای اطلاع قارئین صورت خطبایه آقای اقلید محمد پیرجندی مدیر مدرسه تدین را که در آرزو انشاء کرده اند ذیلا نقل می نمایم و امیدواریم که این خطبایه را تاثیر بر آن اقدامات را با اهتمام کارکنان و زارت جلیله معا رف اثر اطمینان بخشی باشد.

بسمه تعالی

منشاء و سبب عمده خیرات و شرور در عالم فقط علم و جهل است. هر خیری مبداء علم است و هر شری سبب جهل است. علم باعث آبادی میشود. جهل است که موجب ویرانی میگردد.
علم است که سرمایه سعادتست. جهل است که سرچشمه شقاوتست: هیچ قومی بشرف نائل نگردد مگر بواسطه علوم و معارف هیچ ملتی محو و نابود نشده مگر بعلت جهالت و نادانی هر کس که شرف میخواهد باید تحصیل علوم و معارف نماید. هر ملت افتاده که طریق بحالت جوید باید راه معارف بود. ترقی و تعالی هر ملتی را یگانه وسیله های علوم و معارف است. در قضایات علم همین بس که هر کس از او مستفاد نماید.
در شامت جهل همین کافی است که خود جهل هم مذمتش مینماید. تمام ترقیات بحار الموقول امروزه عالم فقط بواسطه علم است و الحطاط و اضحلال مال فقط بواسطه جهالت و عدم علم هر ملتی که معارف دارد همه چیز دارد و هر قومی که معارف ندارد هیچ ندارد. هر ملتی که معارف عالی ترقیه و قدرتش زیادت هر ملتی که مدارس بهترین مدارس باشد اولین ملت عالم محسوب میگردد.
همان طور که اقامت واحشام هر قدر کوشش نمایند نمیتوانند امورات خود را اداره نمایند ملت جاهل هم همین حال را دارد. ملت بی معارف در حکم اطفال صغار و محتاج بیعومت دیگران است. ملت بی معارف حکم اموات را دارد که بمباشرت امور ضروری خویش از قبیل غسل و کفن و دفن قادر نیستند و بالضروره تولیت امور ضروری ایشان بالمشخاص حیاه است ملت حیه یعنی روح دار و متحرک بالاراده و روح ملت ها عبارت از معارف است لا غیر. ملتی که معارف ندارد امنیت ندارد نظام ندارد تجارت و فلاحت و ثروت ندارد. استقلال ندارد بطور کلی هیچ ندارد و در عداد ملل حیه عالم محسوب نمیکردد.
هیچ ملتی ذلیل و مقهور نگردد مگر بواسطه جهالت و بی معارفی. هیچ حکومتی قوی و قادر نشد مگر به پرکت علوم و معارف. چنانچه حکومت زاپون بواسطه فشار هاییکه از دول آمریکا و انگلیس و چین دید در حالتیکه روح حیات و استقلالش در شرف زوال و وداع بود بقتله از خواب غفلت بیدار و

بوش اندر آمد و بقوه فکریه که بواسطه فشار های سخت طبعا حادث میشود در یافت آنکه حروفان دور دست را هیچ قوه به تشخیص دیارشان قوه نداده مگر قوه قاهره علوم و معارف و کره آقیابوش ها و بحار را در نور بدین و باحالت قربت

بر بومیان ایحاطا سخن هرگز میسر نشود لذا با همان وضع نشان تشنه معارف گفته و انرا مانند قنطاریس بخود جذب نموده تا آنکه در اندک زمانی در حالتیکه دولت در دریای فقر و جهالت و بی نظامی و هیچ و هیچ غوطه ور بود معارف در میان ملت انتشار یافته و معنای وطن و استقلال را فهمید در اسرع وقت تمام لوازم ترقی و تعالی مملکت را تهیه نموده و با این واسطه مترضین را بجای خود نشانید و دولت روس را خصوصاً مقهور ساخته اعلان امپراطوری و عظمت خود را در تمام عالم انتشار داد. و همچنین غلبه دولت روس بر دولت فرانسه در جنگ سابق نبوده بواسطه قوه معارف چنانچه وقتیکه دولت المان به فرانسه غالب آمده و از پاریس مراجعت نموده و دوایات فرانسه را نیز ضمیمه مملکت خود ساخته بسمارک معروف که تمام آن موقعتها بتدبیر او منسوب است در موقع انتقضاء پارلمان نطقی کرد که محل شاهدش این است که کتت نسبت این موفقیت و غالبیت را به سبب و افراد اراد و دادن صرف توهم است بلکه کلام صدق و حق واقع این است که این فتوحات از غیرت مدیران و معلمان مکاتب مدارس ماست که ملت را از معنی حریت و شرف و وطن و استقلال مطلع ساختند و جان نثارانه کوشیدند تا اکنون لباس نیک نامی و تمداری را بر اندام ملت زدودند و کره این خرس استی جان نفوس اند که هزاران سال در تحت فشار اجانب باقید اسارت و حالت ذلت آه حسرت میکشیدند این قلب ماهیت و ایجاد حیثیت هانا از برکت مکاتب و معارف است لا غیر: و نیز صدر اعظم سابق انگلستان موسوم به کلاستون در نطقی چنین میسراند: که اردوهای مکمل ما در ممالک شرقیه در تحت عنوان تجارت دائما در حرکت است و مشکل این اردوها کارخانه جات ما است که کار بود قوه ناقد ما را احدث میکند و مادامیکه مکاتب و دارالفنون زمان ما موجود است این دستکاه ها را زوال در حکم محال است و باید میگوید که ما اگر توسط اداره انگلستان را نخواهیم باید توجه کاملی بمکاتب و دارالفنون های خود داشته باشیم زیرا که منشاء و بیده تمام ترقیات ملت معارف است لا غیر. از این قبیل کلمات فیلسوفانه از بزرگان اروپا بسیار شنیده شده لیکن من باب اینکه تصور نشد که این گونه بیانات مخصوص بعالم اروپائی است و در سایر عوالم خصوصاً در عالم اسلامی اظهارهای نشده ناچار مبادرت بر عرض مینمایم که اصل ترویج علم و وجود تحصیل آن در میان فضیلتش بطور آکال از اسلام است چنانچه اولاً خدای تعالی جل جلاله در کلام مجیدش می فرماید هل یستو الذین یعلمون و الذین لا یعلمون

شارل و عهد الر حمن کتباب مذکور که رمانی تاریخی و ادبی از حله تالیفات مورخ شهر جرجی زیدانست. برای استفاده فارسی زبانان جناب آقای سید عبدالرحیم خلخالی از هری باری ترجمه نموده در تحت طبع است پس از خاتمه یافتن طبع کلیه جزوات آن بعرض تداول و استفاده عموم گذارده خواهد شد.
مطبوعه برادران باقرزاده